

(דף ק"ז ע"א) חב הווא חוּבָה דְבַת שְׁבַע, וְתַנִּינָן, מָאן דְּאִתֵּי עַל עֲרֵה אִתְתָּא בְרַעוּתָהּ אֶסְרָה עַל
בְּעֵלָהּ, וְחַב לְחַבְרִיהּ, וְחַב לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. לָאוּ הָכִי הוּא דְהוּא דְאִתְּ אִמְר. בְּהִיתְרָא הָוָה,
וְדוּד דִּילֵיהּ נִקְט, וְגַט הָוָה לָהּ מִבְּעֵלָהּ, עַד לֹא יַהֲדֵי לְקַרְבָּא, דְּהָכִי הָוָה מִנְהַגָּא דְכָל יִשְׂרָאֵל,
דְּיַהֲבִין גַּט זְמַן לְאִתְתִּיהּ, כָּל דְּנִפְיָק חֵילָא. וְכֵן עָבַד אֲוִרְיָה לְבַת שְׁבַע. וְלְבַת דְּעָבַר זְמַן וְתוֹת
פְּטוּרָא לְכָלָא, נִטְלָה לָהּ דְּוָה. וּבְהִיתְרָא עָבַד כָּל מַה דְּעָבַד.

דְּאִלְמָלָא לָאוּ הָכִי, וּבְאֶסְרָא הָוָה, לֹא שְׁבַקָה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְגַבִּיהּ. וְהִינְנוּ דְכַתִּיב לְסִהְדוּתָא,
(שְׁמוּאֵל ב' יב) וַיִּנְחַם דְּוּד אֵת בַּת שְׁבַע אִשְׁתּוֹ. סִהְדוּתָא דְאִשְׁתּוֹ הִיא, וְדָאֵי אִשְׁתּוֹ, וּבַת זִוְגוּ תְּוֹת,
דְּאִזְהַמְנַת לְגַבִּיהּ, מִיּוֹמָא דְאִתְבְּרִי עָלְמָא. (וְרִזָּא דְמִלְתָּא מְלִכּוּתָא דְלֵעִילָא דְאִיהוּ אֲתַעְבִּיד רַגְלָהּ רַבִּיעָא לְמִרְכַּבְתָּא
עֲלָאָה וְאִתְקַרֵי בַת שְׁבַע עַל אֲבָן אַחַת שְׁבַעָה עֵינִים) הָא סִהְדוּתָא דְלָא חָב דְּוּד חוּבָה דְבַת שְׁבַע בְּדְקָא מְרוֹן.

וּמַה הִיא חוּבָה דְחָב, (אֶלָּא) לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְלַחֲדוּדֵי, וְלָא לְאִתְרָא. דְּקִטְל לְאֲוִרְיָה בְּחֶרֶב בְּנֵי
עַמּוֹן, וְלָא קִטְלִיהּ אִיהוּ בְשַׁעְתָּא דְאִמְר לִיהּ וְאִדְנֵי יוֹאֵב, דְּהָא דוּד הָוָה רַבּוֹן עֲלֵיהּ, (וְעַל יוֹאֵב) וְקָרָא
אוּבָח, דְכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב' כג) אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלֹא אֲשֶׁר לְיוֹאֵב, וְלֹא קִטְלִיהּ הִיא
שַׁעְתָּא, וְקִטְלִיהּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן.

וְקָרָא אִמְר, וְלֹא נִמְצָא אִתּוּ דְבַר, (מַלְכִים א' טו) רַק בְּדַבְרֵי אֲוִרְיָה הַחַתִּי. רַק לְמַעוּטֵי קָא אִתֵּי, בְּדַבְרֵי
אֲוִרְיָה, וְלֹא בְאֲוִרְיָה. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִמְר, וְאוֹתוֹ הַרְגַת בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן, וְכָל חֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן,
הָוָה חֲקִיק בִּיהּ חוּיָא עֲקִים, דְּיִוְקָנָא דְדַרְקוֹן, וְאִיהוּ עַבּוּדָה זְרָה דְלַהוֹן. אִמְר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
יְהִבַת חֵילָא לְהַהוּא שְׁקוּיָן. (ד"א דְכִיּוֹן דְחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן אֲתַנְבַּר הִיא שַׁעְתָּא עַל אֲוִרְיָה כְּמַה תְּקַפָּא תְּקִיף הַהוּא חוּיָא
עֲקִימָא) בְּגִין דְּבִשְׁעָתָא דְקִטְלוּ בְנֵי עַמּוֹן לְאֲוִרְיָה, וְסִגִּיאִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲמִיהּ, וְאִתְנַבַּר בְּהִיא
שַׁעְתָּא חֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן, כְּמַה תְּקַפָּא אִתְתַּקַּף הִיא עַבּוּדָה זְרָה שְׁקוּיָן.

וְאִי תִימָא, אֲוִרְיָה לָא הָוָה זְכָאֵי, כִּיּוֹן דְכַתִּיב עֲלֵיהּ אֲוִרְיָה הַחַתִּי. לָאוּ הָכִי, זְכָאָה הָוָה, אֶלָּא דְשָׁמָא
דְאִתְרִיהּ הָוָה חַתִּי. כְּמַה דְאִתְ אִמְר (שׁוֹפְטִים יא) וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי, עַל שׁוּם אִתְרִיהּ אִתְקַרֵי הָכִי.

וְעַל דָּא בְּדַבְרֵי אֲוִרְיָה הַחַתִּי, דְשְׁקוּיָן בְּנֵי עַמּוֹן אִתְנַבַּר עַל מַחְנֵה אֱלֹהִים, דְּמִשְׁרִיתָא דְדָוִד, דְּיִוְקָנָא
מִמֶּשׁ דְּלֵעִילָא הוּו. וּבְהַהוּא שַׁעְתָּא דְפָגִים דְּוּד מִשְׁרִיתָא דָּא, פָּגִים לְעִילָא מִשְׁרִיתָא אִתְרָא. וְעַל
דָּא אִמְר דְּוּד, (תְּהִלִּים נא) לָהּ לְבַדְדָּהּ חֲטָאִתִּי. לְבַדְדָּהּ, וְלָא לְאִתְרָא. דָּא הָוָה הַהוּא חוּבָה דְחָב לְגַבִּיהּ.
וְדָא הוּא בְּדַבְרֵי אֲוִרְיָה. וְדָא הוּא בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן.

כְּתִיב, (דְּבַרֵי הַיָּמִים ב' טז) כִּי יִי עֵינָיו מִשְׁטָטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, אֵלֶיךָ נִיָּקְבִין. וּכְתִיב (זְכַרְיָה ד) עֵינֵי יְיָ הִמָּה
מִשׁוֹטְטִים, אֵלֶיךָ דְכּוֹרִין, וְהָא יְדִיעֵן אִינּוֹן. דְּוּד אִמְר (תְּהִלִּים נא) וְהִרְעַ בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי. בְּעֵינֶיךָ, לְפָנֵי
עֵינֶיךָ מִיבְעֵי לִיהּ. אֶלָּא מָאֵי בְּעֵינֶיךָ, אִמְר דְּוּד, בְּהַהוּא אִתְרֵי דְחַבְנָא, בְּעֵינֶיךָ הָוָה. דְּהוּינָא יְדַע,
דְּהָא עֵינֶיךָ הוּו זְמִינִין, וְקִימִין קָמָאֵי, וְלֹא חֲשַׁבְנָא לֹון, חֲרֵי חוּבָא דְחַבְנָא, וְעַבְדָּנָא, בְּאֵן אִתְרֵי
הָוָה, בְּעֵינֶיךָ.

למען תצדק בדברך תזכה בשפטה, ולא יהא לי פתחון פה למימר קמך. תא חזי, פל אומנא, פד מליל, באומנתייה מליל. דוד בדיחא דמלפא הנה, ואף על גב דהנה בצערא, פיון דהנה קמי מלפא, תב לבדיחותיה, פמה דהנה, בגין לבדיחא למלפא.

אמר, מארי דעלמא, אנא אמינא, (תהלים כו) פחנני יי' ונסני, ואת אמרת דלא איכול לקיימא בנסיונה. הא חבנא, למען תצדק בדברך, ויהא מילך קשוט, דאלמלא לא חבנא, יהא מלה דיילי קשוט, ויהא מילך בריקניא, השתא דחבנא, בגין דלהוי מילך קשוט, יהיבנא אתר לצדקא מילך, בגין פד עבידנא, למען תצדק בדברך תזכה בשפטה. אהדר דוד לאומנתייה, ואמר גו צעריה מלין דבדיחותא למלפא.

תנינו, לאו דוד אתחזי לההוא עובדא, דהא איהו אמר, (תהלים קט) ולפי חלל בקרבי (אנקיד חלל פבר הנה חלל בקרבי) (דף ק"ז ע"ב) הכי הוא. אבל אמר דוד, בלפא אית תרין היכלין, בחד דמא, ובחד רוחא, ההוא חד דמלייא דמא, ביה דינרא ליצר הרע. ולפי לאו הכי, דהא ריקן איהו, ולא יהבית דינרא לדמא בישא, לשכנא ביה יצר הרע, ולפי ודאי חלל איהו, בלא דינרא (נ"א דמא) בישא, וכיון דהכי הוא, לא אתחזי דוד לההוא חובה דחב אלא, בגין למיחב פתיחו דפומא לחיבייא, דימרון, דוד מלפא חב ותב בתיובתא, ומחל ליה קדשא בריה הוא, פל שפן שאר בני נשא. ועל דא אמר (תהלים נא) אלמדה פושעים דרכיה וחסאים אליך ישובו.

וכתיב, (שמואל ב טו) ודוד עלה במעלה הזיתים עולה ובוכה וראש לו חפוי והוא הולך יחרף. ראש לו חפוי, ויחרף אמאי. אלא, נזוף הנה, עבד גרמיה נזוף, לקבלא ענשא. ועמא הוו רחיקין מגיה ארבע אמות. זכאה עבדא דהכי פלה למאריה, ואשתמודע בחוביה, לאתבא מגיה בתיובתא שלימתא.

תא חזי, יתיר הנה, מה דעבד ליה שמעי בן גרא, מפל עקתינ דעברו עליה עד ההוא יומא, ולא אתיב דוד לקבליה מלה דהכי הנה יאות ליה, ובדא אתפפרו חובוי. השתא אית לאסתפלא, שמעי תלמיד חכם הנה, וחקמתא סגיא הנת ביה, אמאי נפיק לגפי דוד, ועביד ליה פל מה דעבד. אלא מאתר אחרא הנה מלה, ואעיל ליה בלפיה מלה דא. וכל דא לתועלתא דדוד. דהא ההוא דעבד ליה שמעי, גרמא ליה למיתב בתיובתא שלימתא, ותבר לביה בתבירו סגי, ואושיד דמעין סגיאין, מגו לביה קדם קדשא בריה הוא, ועל דא אמר, (שמואל ב טז) פי יי' אמר לו קלל. ידע, דהא מאתר עלאה אחרא נחת מלה.

תרין פקודין, פקיד דוד לשלמה בריה, חד דיואב, וחד דשמעי, עם שאר פקודין דפקיד ליה. דיואב: דכתיב, (מלכים א ב) וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן צרויה. מלה סתימא הנה, דאפילו שלמה לא הנה ליה למנדע, ולא ידע אלא בגין דידעו (ליה) אחרנין, אתגלי לשלמה. ועל דא אמר, וגם אתה ידעת וגו'. מה דלא אתחזי לך למנדע.

דְּשִׁמְעִי: כְּתִיב, וְהִנֵּה עִמָּךְ שְׁמֵעִי בֶן גֵּרָא. מָאִי וְהִנֵּה עִמָּךְ, זְמַיִן הוּא עִמָּךְ תְּדִיר, רַבּוּ הָוּה. וּבְגִין
כִּד לָא אָמַר עַל יוֹאֵב וְהִנֵּה עִמָּךְ יוֹאֵב. אֲבָל שְׁמֵעִי דָא, דְּאִשְׁתַּכַּח עִמִּיהָ תְּדִיר, אָמַר וְהִנֵּה עִמָּךְ.
וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לְךָ בֵּית בִּירוּשָׁלַם. אֲן הוּא חֲכַמְתָּא דְשִׁלְמָה מְלָכָא
בְּהָא. אֲלָא כִּלְא בְּחֲכַמְתָּא עָבַד, וּלְכַל סְטָרִין אִשְׁגַּח, דְּהָא חֲכִים הָוּה שְׁמֵעִי, וְאָמַר שְׁלָמָה, בְּעִינָא
דְּיִסְגִי אֹרִייתָא בְּאַרְעָא עַל יְדוּי דְשְׁמֵעִי, וְלָא יִפּוּק לְבַר.

תוּ מְלָה אַחֲרָא אִשְׁגַּח שְׁלָמָה בְּחֲכַמְתָּא, דְּכְתִיב, (שְׁמוּאֵל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמְקַלֵּל. מָאִי יֵצֵא יֵצֵא
תְּרִי זְמַיִן, וַיֵּצֵא וַיִּקְלַל סִגִי. (לִיָּה) אֲלָא, חֵד יֵצִיאָה, דְּנִפְק מִבֵּי מְדַרְשָׁא לְגַבֵּי דָוִד. וְחֵד יֵצִיאָה, דְּנִפְק
מִירוּשָׁלַם, לְגַבֵּי עַבְדוּי דְּמִית עֲלוּי. יֵצִיאָה חֵדָא לְגַבֵּי מְלָכָא, וַיֵּצִיאָה תְּנִינָא לְגַבֵּי עַבְדִּין. וְכַל דָּא
חֵמָא שְׁלָמָה, וְאִשְׁגַּח בְּרוּחַ קְדָשָׁא, הֵהוּא יֵצִיאָה תְּנִינָא. וְעַל דָּא אָמַר, וְהִנֵּה בְּיוֹם צֵאתָהּ, יָדַע
דְּבִיצִיאָה זְמוּת.

וְעַפְר בְּעַפְר (שְׁמוּאֵל ב טז) מַהוּ. אָמַר שְׁלָמָה לְגַבֵּי אַבְא בְּעַפְר הָוּה. לְגַבֵּי שְׁמֵעִי בְּמִיָּא, דְּכְתִיב וְהִנֵּה
בְּיוֹם צֵאתָהּ וְעַבְרְתָּ אֶת נַחַל קְדָרוֹן. עַפְר הָתָם, וְהֵבֵא מִיָּא. תְּרוּוּיָהּ דִּן שְׁלָמָה, לְמַהוּ עַפְר וּמִיָּא
כְּפֹשְׁטָה, לְמַאן דְּאִסְטִין אֲרַחָא לְגַבֵּי אַבּוּי.

כְּתִיב (מְלָכִים א ב) וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נְמַרְצָת. וּכְתִיב וְאֶשְׁבַּע לוֹ בְּנִי לֵאמֹר אִם אֲמִיתָהּ בְּחָרְב. מָאִי
בְּחָרְב. וְכִי שְׁמֵעִי טַפְשָׁא הָוּה, דְּאִילוּ הָכִי אֲזַמֵּי לִיָּה, דְּלָא יִמָּא בְּחָרְב לָא. אֲבָל בְּחִנִּית אוּ בְּגִירָא
אִין.

אֲלָא תְּרִין מְלִין הָבֵא. חֵד אָמַר יִצְחָקָא, בְּרִיָּה דְנִנְנָא רַבָּא הֵהוּא

